Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P10_TA(2026)0003

Οδηγία για μια δίκαιη μετάβαση στον κόσμο της εργασίας: διασφάλιση της δημιουργίας θέσεων εργασίας και αναζωογόνηση των τοπικών οικονομιών

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 20ής Ιανουαρίου 2026 που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με οδηγία για μια δίκαιη μετάβαση στον κόσμο της εργασίας: διασφάλιση της δημιουργίας θέσεων εργασίας και αναζωογόνηση των τοπικών οικονομιών (2025/2131(INL))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τα άρθρα 153 και 225 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ),

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων επί της προτεινόμενης νομικής βάσης,

– έχοντας υπόψη τα άρθρα 47 και 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη τα άρθρα 4, 9, 46, 149, 151, 153, 162, 164, 174 έως 178, και το άρθρο 349 ΣΛΕΕ,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 11ης Δεκεμβρίου 2019, σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (COM(2019)0640),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 4ης Μαρτίου 2021, σχετικά με το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων (COM(2021)0102),

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας[1] (ΜΑΑ),

[1] ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17.

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης[2] (ΤΔΜ),

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013[3],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/691 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για τους απολυμένους εργαζόμενους (ΕΤΠ) και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1309/2013[4],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/955 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 2023, για τη σύσταση Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060[5],

– έχοντας υπόψη την οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου[6],

– έχοντας υπόψη το ενημερωτικό σημείωμα για την αξιολόγηση της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας, του Σεπτεμβρίου του 2025, με τίτλο «Οδηγία για μια δίκαιη μετάβαση στον κόσμο της εργασίας: διασφάλιση της δημιουργίας θέσεων εργασίας και αναζωογόνηση των τοπικών οικονομιών»,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 23ης Νοεμβρίου 2023, σχετικά με τη δημιουργία θέσεων εργασίας: δίκαιη μετάβαση και επενδύσεις αντικτύπου,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμα της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) για μια δίκαιη μετάβαση προς περιβαλλοντικά βιώσιμες οικονομίες και κοινωνίες για όλους[7],

– έχοντας υπόψη την έκθεση του Enrico Letta, της 10ης Απριλίου 2024, με τίτλο «Much more than a market» (Πολύ περισσότερο από μια απλή αγορά),

---

2 ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 1.
3 ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 21.
4 ΕΕ L 153 της 3.5.2021, σ. 48.
5 ΕΕ L 130 της 16.5.2023, σ. 1.
6 ΕΕ L 275 της 25.10.2003, σ. 32.
7 ILC.111/Ψήφισμα V, 16 Ιουνίου 2023.

– έχοντας υπόψη την έκθεση του Mario Draghi, της 9ης Σεπτεμβρίου 2024, με τίτλο «The future of European competitiveness» (Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας) (έκθεση Draghi),

– έχοντας υπόψη τον χάρτη πορείας για ποιοτικές θέσεις εργασίας,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 10ης Σεπτεμβρίου 2025, σχετικά με τον ρόλο της πολιτικής συνοχής στη στήριξη της δίκαιης μετάβασης,

– έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου του 2022 σχετικά με τη διασφάλιση δίκαιης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα,

– έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου του 2022 σχετικά με τη διασφάλιση δίκαιης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα και τα κύρια μηνύματα της EMCO και της ΕΚΠ σχετικά με την εφαρμογή της,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 17ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με μία ισχυρή κοινωνική Ευρώπη για δίκαιες μεταβάσεις,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 9ης Σεπτεμβρίου 2025, σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις,

– έχοντας υπόψη τις πολιτικές κατευθύνσεις για την επόμενη Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2024-2029,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 26ης Φεβρουαρίου 2025, με τίτλο «Η συμφωνία για καθαρή βιομηχανία» (COM(2025)0085),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής του Ιουλίου του 2025 με τίτλο «Πλαίσιο για μέτρα κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της συμφωνίας για καθαρή βιομηχανία» (C/2025/3602),

– έχοντας υπόψη τη δήλωση της La Hulpe, της 16ης Απριλίου 2024, σχετικά με το μέλλον του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων,

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση, της 6ης Ιουνίου 2025, σχετικά με τις διαστάσεις της ποιότητας των θέσεων εργασίας της Επιτροπής Απασχόλησης (EMCO) του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της 4ης Δεκεμβρίου 2024, με θέμα «Προς μια νομοθετική πρόταση για τη δίκαιη μετάβαση και μέσα πολιτικής της ΕΕ που προωθούν μια πιο κοινωνική Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία»,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (A10-0261/2025),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση έχουν βαθύ μετασχηματιστικό αντίκτυπο στις οικονομίες, τις κοινωνίες, τις περιφέρειες και τους χώρους εργασίας της Ευρώπης με διάφορους τρόπους, γεγονός που απαιτεί ολοκληρωμένα μέτρα κοινωνικής πολιτικής και πολιτικής απασχόλησης για την πρόληψη των δυσμενών επιπτώσεων και την προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής· λαμβάνοντας υπόψη ότι η διασφάλιση της αποτελεσματικής μετάβασης σε μια κλιματικά ουδέτερη και ψηφιοποιημένη οικονομία και η μείωση των εξαρτήσεων όσον αφορά τον ενεργειακό εφοδιασμό είναι ουσιαστικής σημασίας για τη μακροπρόθεσμη ευημερία, την ευζωία, τη βιωσιμότητα, την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η τελική επιτυχία της διττής μετάβασης θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τη διασφάλιση ότι η μετάβαση είναι δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς για τους εργαζόμενους, τις επιχειρήσεις και τις περιφέρειες και ότι συμβάλλει στην κοινωνική δικαιοσύνη για όλους, με ιδιαίτερη έμφαση στους πλέον ευάλωτους, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο· λαμβάνοντας υπόψη ότι μια δίκαιη μετάβαση θα μπορούσε από μόνη της να αποφέρει οφέλη ύψους 261 δισεκατομμυρίων ευρώ ετησίως, ιδίως με την αντιμετώπιση των κοινωνικών και των περιφερειακών ανισοτήτων[8]· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πορεία κάθε πληττόμενης περιφέρειας θα είναι διαφορετική, με γνώμονα την οικονομική και κοινωνική της πραγματικότητα·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επιπτώσεις της διττής μετάβασης στην απασχόληση είναι ασύμμετρες σε ολόκληρη την Ένωση και ότι ο κοινωνικοοικονομικός αντίκτυπος ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των διαφόρων περιφερειών· λαμβάνοντας υπόψη ότι προκύπτει μια γεωγραφική πρόκληση δεδομένου ότι στη μοντέρνα, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανταγωνιστική οικονομία οι θέσεις εργασίας ενδέχεται να δημιουργηθούν σε περιφέρειες διαφορετικές από εκείνες που υφίστανται απώλεια θέσεων εργασίας·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαχείριση των μεταβάσεων πρέπει να γίνεται κατά τρόπο που να διασφαλίζει την κοινωνική ένταξη, να μειώνει τη φτώχεια και τις ανισότητες και να αξιοποιεί τις δυνατότητες για τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας, την προώθηση της δημοκρατίας στην εργασία, την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων και την αναβάθμιση των εργασιακών προτύπων στους πληττόμενους τομείς·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αγορές εργασίας της ΕΕ παραμένουν εδαφικά διχασμένες και ότι η ποιότητα των θέσεων εργασίας και οι

---

8 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/774668/EPRS_BRI(2025)774668_EN.pdf.

συμβάσεις εργασίας παρουσιάζουν αύξηση των άτυπων μορφών, ιδίως μεταξύ των νέων·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαχείριση της μετάβασης σε μια οικονομία με ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα δεν θα πρέπει απλώς να στηρίζει τη μετάβαση σε νέες ποιοτικές θέσεις εργασίας σε αναδυόμενους τομείς, αλλά και να διατηρεί και να προσαρμόζει τις υπάρχουσες θέσεις εργασίας και τους υφιστάμενους τομείς σε πιο βιώσιμες και καθαρές βιομηχανίες και τεχνολογίες για τα άτομα, ιδίως για εκείνα που ζουν στις περισσότερο πληττόμενες περιοχές· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι ζωτικής σημασίας να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις περιφέρειες και τις βιομηχανίες που εξαρτώνται από τα ορυκτά καύσιμα, καθώς θα πρέπει να υπάρξει εκ νέου σχεδιασμός για αυτές ώστε να γίνονται σεβαστές οι δεσμεύσεις της Ένωσης για το κλίμα· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι σημαντικό όλοι, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων και όσων αναζητούν εργασία, να υποστηρίζονται στη διαχείριση των μεταβάσεων, προκειμένου να προωθηθούν η κατανόηση, η αποδοχή και η αποτελεσματικότητα των στόχων της μακροπρόθεσμης στρατηγικής με ορίζοντα το 2050· λαμβάνοντας υπόψη ότι, όπως καταδεικνύεται από έρευνα του Eurofound[9], η ευρεία συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, των κοινωνικών εταίρων και των δημόσιων αρχών στη διαδικασία μετάβασης είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση και τη δίκαιη κατανομή των αποδόσεων από την οικονομική δραστηριότητα και τους πόρους, καθώς και για την αντιμετώπιση των συγκρούσεων·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο οικονομικός μετασχηματισμός της Ευρώπης απαιτεί να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη· λαμβάνοντας υπόψη ότι πρέπει να παρέχονται στους επιχειρηματίες και τους δημιουργούς θέσεων εργασίας οι κατάλληλες συνθήκες για να επενδύουν και να επεκτείνονται, και ότι η διασφάλιση της αποδοτικής χρήσης των κονδυλίων είναι απαραίτητη για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι σημαντικό οι πολίτες, τόσο στις αστικές όσο και στις αγροτικές περιοχές, να υποστηρίζουν και να συμμετέχουν σε μια δίκαιη μετάβαση που εξισορροπεί την ανταγωνιστικότητα με την αλληλεγγύη, και να μπορούν να είναι βέβαιοι ότι η θέση εργασίας τους, το εισόδημά τους και ο τρόπος ζωής τους θα διαφυλαχθούν, ώστε να μην μείνει κανείς στο περιθώριο·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, ενώ ορισμένες σημαντικές νομοθετικές και μη νομοθετικές πρωτοβουλίες της Ένωσης αποσκοπούν ή μπορούν

---

9 Eurofound (2024), «Creating a new social contract for the just transition: Is partnership working?» (Δημιουργία ενός νέου κοινωνικού συμβολαίου για τη δίκαιη μετάβαση: λειτουργεί η εταιρική σχέση;), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο.

να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της διττής μετάβασης (ιδίως ο Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης, το ΤΔΜ, το ΕΤΠ, η Ένωση Δεξιοτήτων, το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα, το ΕΚΤ+ και ο ΜΑΑ) και να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα, εξακολουθούν να υπάρχουν κενά στο νομοθετικό πλαίσιο και στο πλαίσιο πολιτικής όσον αφορά τις διαταραχές στον χώρο εργασίας, τα δικαιώματα των εργαζομένων, την κοινωνική προστασία, τον κοινωνικό διάλογο και τις ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης· λαμβάνοντας υπόψη ότι μόνο η δράση σε επίπεδο Ένωσης μπορεί να διασφαλίσει πραγματική προστιθέμενη αξία και παράλληλη ανοδική κοινωνική σύγκλιση, ώστε να καταστεί πραγματικότητα η υπόσχεση ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο, με ταυτόχρονη συνεκτίμηση των εθνικών μοντέλων και παραδόσεων όσον αφορά την αγορά εργασίας·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκθεση Draghi προσδιορίζει τις συνεχιζόμενες ελλείψεις δεξιοτήτων ως εμπόδιο για την καινοτομία, την υιοθέτηση τεχνολογίας και τις προσπάθειες απανθρακοποίησης, με αποτέλεσμα να παρεμποδίζονται η ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα· λαμβάνοντας υπόψη ότι σχεδόν τέσσερις στις πέντε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις στην ΕΕ αναφέρουν δυσκολίες στην εξεύρεση εργαζομένων με το κατάλληλο σύνολο δεξιοτήτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι λόγω της υποβάθμισης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως της εκπαίδευσης και της κατάρτισης ενηλίκων, το εργατικό δυναμικό δεν προετοιμάζεται για τη διττή μετάβαση· λαμβάνοντας υπόψη ότι η συμμετοχή στην εκπαίδευση ενηλίκων παραμένει ανεπαρκής, καθώς μόνο το 39,5 % των ενηλίκων συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης ετησίως[10], ποσοστό πολύ χαμηλότερο από τον στόχο του 2030 για τουλάχιστον 60 %, και περίπου 50 εκατομμύρια περισσότεροι εργαζόμενοι θα χρειαστούν κατάρτιση προκειμένου να επιτευχθεί ο εν λόγω στόχος[11]·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, επενδύοντας στην ανάπτυξη υψηλών δεξιοτήτων, η ΕΕ μπορεί να προωθήσει έναν ενάρετο κύκλο αυξημένης παραγωγικότητας, υψηλότερων μισθών και μεγαλύτερης οικονομικής ισότητας· λαμβάνοντας υπόψη ότι σχεδόν το 50 % των ενηλίκων ενδέχεται να χρειαστεί αναβάθμιση δεξιοτήτων ή επανειδίκευση[12]· λαμβάνοντας υπόψη ότι μόνο ο ενεργειακός τομέας της ΕΕ θα απαιτήσει τουλάχιστον 145 000 ειδικευμένους εργαζόμενους έως το 2030[13]· λαμβάνοντας υπόψη ότι η καθαρή τεχνολογία είναι μία από τις κινητήριες δυνάμεις της οικονομικής ευημερίας στην Ευρώπη, η οποία συνέβαλε στο 30 % της ανάπτυξης

---

10 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A52025DC0090.

11 Έκθεση Draghi, σ. 37.

12 https://www.cedefop.europa.eu/el/publications/4223.

13 https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/4826f429-0545-11f0-b1a3-01aa75ed71a1.

της ΕΕ και δημιούργησε εκατομμύρια θέσεις εργασίας μόνο το 2023[14].

I. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι στρατηγικές της Ευρώπης για τις δεξιότητες, την ανταγωνιστικότητα και τις επενδύσεις θα πρέπει να δημιουργούν ευκαιρίες τόσο για τις μεγάλες εταιρείες όσο και για τις ΜΜΕ, και παράλληλα να απαντούν στις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές ανάγκες· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πολιτικές που ενισχύουν τη βιομηχανική ικανότητα, ενθαρρύνουν την επιχειρηματικότητα και διαμορφώνουν ένα εργατικό δυναμικό με δεξιότητες προσαρμοσμένες στις τοπικές πραγματικότητες είναι ουσιαστικής σημασίας προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλοι οι Ευρωπαίοι μπορούν να επωφεληθούν από την ανάπτυξη και την καινοτομία·

IA. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα επαρκώς χρηματοδοτούμενα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας και κοινωνικής προστασίας αποτελούν προϋπόθεση για τη διασφάλιση μιας δίκαιης και ισότιμης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα και τον ψηφιακό μετασχηματισμό· λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκθεση Draghi τονίζει περαιτέρω την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι η αύξηση της παραγωγικότητας και η κοινωνική ένταξη συμβαδίζουν με τα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας των κρατών μελών τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για την παροχή ισχυρών δημόσιων υπηρεσιών, κοινωνικής προστασίας, στέγασης, μεταφορών και παιδικής φροντίδας κατά τη διάρκεια της μετάβασης· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ποιοτικές θέσεις εργασίας, οι αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας, η πρόσβαση στην κοινωνική προστασία, ο κοινωνικός διάλογος και οι συλλογικές διαπραγματεύσεις διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην προσέλκυση και τη διατήρηση του εργατικού δυναμικού και είναι σημαντικές για την ανταγωνιστικότητα της Ένωσης και τη δημοκρατία στον χώρο εργασίας·

IB. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής για την απασχόληση και τις κοινωνικές εξελίξεις στην Ευρώπη το 2024 (ESDE 2024)[15], οι περιορισμοί όσον αφορά τη συμμετοχή στην εκπαίδευση και την κατάρτιση ενηλίκων αποδίδονται σε εμπόδια όπως η εκλαμβανόμενη έλλειψη αναγκαιότητας, η ανεπαρκής προσφορά ή οι δυσκολίες πρόσβασης σε σχετική ποιοτική κατάρτιση, οι συγκρούσεις χρονοδιαγραμμάτων, η ανάγκη ισορροπίας με τις οικογενειακές ευθύνες και οι οικονομικοί περιορισμοί· λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκθεση Draghi καλεί την ΕΕ να διασφαλίσει ότι όλοι οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση και την επανειδίκευση, κάτι που θα τους επιτρέψει να αναλάβουν νέους

---

14 https://www.cedefop.europa.eu/el/news/green-transition-creates-more-jobs-it-destroys.

15 https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/employment-and-social-developments-europe-2024-upward-social-convergence-eu-and-role-social_en.

ρόλους καθώς οι εταιρείες τους υιοθετούν νέες τεχνολογίες ή να έχουν πρόσβαση σε ποιοτικές θέσεις εργασίας σε νέους τομείς[16]·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ένα ολοκληρωμένο μείγμα πολιτικών που συνδυάζει την εκπαίδευση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, τη χρηματοδότηση και τη βιομηχανική πολιτική αποτελεί βασικό παράγοντα διευκόλυνσης για την ανταγωνιστικότητα, την κοινωνική ανθεκτικότητα και δικαιοσύνη, τη στρατηγική αυτονομία, τις επενδύσεις και τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας στην Ευρώπη· λαμβάνοντας υπόψη ότι λόγω της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις στην επανειδίκευση, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και τη διά βίου μάθηση ώστε οι εργαζόμενοι να αποκτήσουν τόσο τις ειδικές τεχνικές δεξιότητες για κάθε επάγγελμα όσο και τις βασικές μη τεχνικές δεξιότητες που απαιτούνται· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας, οι εργαζόμενοι με χαμηλό επίπεδο ειδίκευσης και οι εργαζόμενες γυναίκες ενδέχεται να αντιμετωπίζουν μεγαλύτερα εμπόδια στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και στον ανταγωνισμό για νέες θέσεις εργασίας· λαμβάνοντας, συνεπώς, υπόψη ότι οι προσπάθειες εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να συνδέονται στενά με τις πολιτικές δίκαιης μετάβασης· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μειονεκτούντες εργαζόμενοι και οι μειονεκτούσες κοινότητες θα χρειαστούν στοχευμένη στήριξη ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν θα μείνουν στο περιθώριο·

ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές οικονομικές ανισότητες μεταξύ των κρατών μελών και των περιφερειών της ΕΕ, με μεγάλες διαφορές όσον αφορά το ΑΕΠ από το 2012, οι οποίες συνδέονται με το μερίδιο του βιομηχανικού τομέα στην οικονομική δραστηριότητα·

ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκθεση Letta θεωρεί ότι η ελεύθερη κυκλοφορία και η «ελευθερία παραμονής» είναι άρρηκτα συνδεδεμένες και πρέπει να αναπτύσσονται από κοινού· λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκθεση Letta θεωρεί ότι η ελεύθερη κυκλοφορία θα πρέπει να αποτελεί ελεύθερη επιλογή και όχι αναγκαιότητα για την αντιστάθμιση της έλλειψης θέσεων εργασίας σε ορισμένες περιφέρειες· λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκθεση τονίζει την ανάγκη παροχής ευκαιριών στους πολίτες όλων των περιφερειών, ιδίως σε αγροτικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης για ποιοτικές θέσεις εργασίας, καθώς και την ανάγκη αντιμετώπισης των ανισοτήτων εντός και μεταξύ των χωρών[17]· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πράσινη μετάβαση, εάν δεν σχεδιαστεί και δεν υποστηριχθεί επαρκώς, θα μπορούσε να επηρεάσει δυσανάλογα περισσότερο τις ευάλωτες περιφέρειες της ανατολικής και της

16 Έκθεση Draghi, σ. 19.
17 https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/py4s-5ad4

νότιας Ευρώπης[18] όσον αφορά τους κινδύνους ανεργίας και την απώλεια θέσεων εργασίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα εδάφη που εξαρτώνται από τον άνθρακα προσθέτουν ένα ακόμη επίπεδο ευπάθειας με ποσοστά απασχόλησης που κυμαίνονται μεταξύ 10 και 15 % κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ[19]·

ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο χάρτης πορείας για ποιοτικές θέσεις εργασίας αναμένεται να προωθήσει μέτρα που θα στηρίξουν τα κράτη μέλη και τις βιομηχανίες να εγγυηθούν αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και πρόσβαση στην κατάρτιση, να καθορίσουν υψηλά πρότυπα για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, να διασφαλίσουν δίκαιες μεταβάσεις ιδίως των εργαζομένων και των αυτοαπασχολούμενων σε θέσεις εργασίας καθώς και συλλογικές διαπραγματεύσεις, με σκοπό την προσέλκυση ταλέντων και τη συμβολή στην ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών βιομηχανιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή αναμένεται να συζητήσει με τους κοινωνικούς εταίρους ένα πλαίσιο για τη στήριξη των διαδικασιών αναδιάρθρωσης σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών· λαμβάνοντας υπόψη ότι το πλαίσιο αυτό θα επικεντρωθεί στη δίκαιη μετάβαση, στην πρόβλεψη της αλλαγής, στην έγκαιρη παρέμβαση όταν υπάρχει απειλή αναδιάρθρωσης και στη βελτίωση της ενημέρωσης και της διαβούλευσης·

ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι πρέπει να ενισχυθεί η διοικητική και τεχνική ικανότητα των τοπικών ενδιαφερόμενων μερών που συμμετέχουν στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση της δίκαιης μετάβασης· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες όσον αφορά την αποτελεσματική διαχείριση και εφαρμογή των κονδυλίων της ΕΕ σε τοπικό επίπεδο και την αξιολόγηση των διαφόρων επιπτώσεων των πολιτικών για το κλίμα· λαμβάνοντας υπόψη ότι η υλοποίηση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης ήταν αργή, όπως φαίνεται από το ποσοστό πληρωμών που ανήλθε σε μόλις 32,2 % έως τα τέλη του 2024[20]· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αριθμός των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται στο πλαίσιο του ΤΔΜ δεν προβλέπεται να αντισταθμίσει τον αριθμό των θέσεων εργασίας που εκτιμάται ότι θα χαθούν με τη μετάβαση των βιομηχανιών υψηλής έντασης άνθρακα σε καθαρότερες τεχνολογίες· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ΜΜΕ αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ευρωπαϊκής οικονομίας και δημιουργούν μεγάλο μέρος των μόνιμων τοπικών θέσεων εργασίας·

---

18 https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/24c7aa49-2451-11ee-94cb-01aa75ed71a1/language-en.

19 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2025/759354/CASP_STU(2025)759354_EN.pdf.

20 Μηχανισμός Δίκαιης Μετάβασης - Επιδόσεις 2025, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

λαμβάνοντας υπόψη ότι απαιτούνται ειδικές διατάξεις για τις ΜΜΕ προκειμένου να ενισχυθεί ο ρόλος τους στη δίκαιη μετάβαση·

1. επισημαίνει ότι η επιτυχής μετάβαση σε πιο βιώσιμες πηγές ενέργειας, εκσυγχρονισμένες βιομηχανίες και μια πιο ψηφιοποιημένη οικονομία θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων της Ένωσης στην παγκόσμια αγορά και πρέπει να οδηγήσει στη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας στην Ένωση· επισημαίνει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι οι επιχειρήσεις και οι εργαζόμενοι έχουν τα απαραίτητα εφόδια για να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που προκύπτουν από τη μετάβαση σε νέες και καινοτόμες λύσεις, και υπογραμμίζει τη σημασία της αξιοπρεπούς απασχόλησης και των αξιοπρεπών θέσεων εργασίας που καλύπτονται από συλλογικές συμβάσεις, στοιχεία που είναι απαραίτητα για τη διασφάλιση της κοινωνικής προόδου και της αποδοχής της μετάβασης· πιστεύει ότι ένα νομοθετικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και την αξιοποίηση των ευκαιριών μιας δίκαιης μετάβασης στον χώρο εργασίας είναι απαραίτητο για τη διασφάλιση επαρκών ελάχιστων προτύπων που παρέχουν σαφήνεια και δομή τόσο για τους εργαζόμενους όσο και για τους εργοδότες όσον αφορά την πρόβλεψη και τη διαχείριση της αλλαγής και, τελικά, βελτιώνουν την ανθεκτικότητα, την ανταγωνιστικότητα και την ανοδική κοινωνική σύγκλιση και την κοινωνική δικαιοσύνη στην Ένωση· τονίζει ότι οι περιφέρειες μπορούν να στηρίξουν τη δίκαιη μετάβαση συνδυάζοντας την κοινωνική προστασία, την οικονομική διαφοροποίηση και τον εδαφικό συντονισμό ούτως ώστε να μειωθούν οι αρνητικές επιπτώσεις, να ενισχυθούν οι τοπικές οικονομίες και να προωθηθεί η ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς·

2. τονίζει ότι ο αντίκτυπος της απανθρακοποίησης στην απασχόληση υπερβαίνει τις μειώσεις θέσεων εργασίας στους τομείς των ορυκτών καυσίμων και θα είναι ευρύτερος χαρακτηριζόμενος από επαναπροσδιορισμό θέσεων εργασίας και μια συνολική μετάβαση στην αγορά εργασίας· εκφράζει, εν προκειμένω, την ικανοποίησή του για την ανακοίνωση νομοθετικής πράξης για ποιοτικές θέσεις εργασίας που θα έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι οι πρακτικές απασχόλησης συμβαδίζουν με τις εξελίξεις στη σύγχρονη οικονομία· τονίζει την ανάγκη η εν λόγω νομοθετική πράξη, μαζί με την επικείμενη επικαιροποίηση του σχεδίου δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και τον νέο χάρτη πορείας για ποιοτικές θέσεις εργασίας, να περιλαμβάνουν σύνολο συγκεκριμένων μέτρων που θα βελτιώνουν αισθητά τις συνθήκες εργασίας, την υγεία και την ασφάλεια, τη δημοκρατία στην εργασία, το πεδίο που καλύπτουν οι συλλογικές διαπραγματεύσεις και την κατάρτιση και τις δεξιότητες των εργαζομένων και των αυτοαπασχολούμενων, καθώς και να διασφαλίζουν την αποτελεσματική επιβολή της ενωσιακής νομοθεσίας για την απασχόληση και την κοινωνική πολιτική· τονίζει ότι τα μέτρα αυτά παρέχουν επίσης μια ευκαιρία για τη στήριξη των εργοδοτών της

Ένωσης, ιδίως των ΜΜΕ, ώστε να διατηρήσουν και να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους, παρέχοντας ένα σαφές πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων των πρακτικών κατευθυντήριων γραμμών και των εργαλείων υποστήριξης, για την πρόβλεψη και τη διαχείριση της αλλαγής σε συνεργασία με τους εργαζόμενους, και να επενδύσουν στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ), την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση των εργαζομένων για την αντιμετώπιση των ελλείψεων δεξιοτήτων και εργατικού δυναμικού που εμποδίζουν την παραγωγικότητα και την ανάπτυξη, καθώς και τις μελλοντικές προοπτικές για τους εργαζόμενους·

3. τονίζει ότι η ψηφιοποίηση πρέπει να εφαρμοστεί με ανθρωποκεντρικό τρόπο, αποτρέποντας την υπερβολική παρακολούθηση των εργαζομένων και διασφαλίζοντας το δικαίωμα στην αποσύνδεση, καθώς και δίκαιες ρυθμίσεις για τον χρόνο εργασίας·

4. επισημαίνει ότι η πρόβλεψη και η διαχείριση της αλλαγής είναι υψίστης σημασίας προκειμένου τόσο οι εργοδότες όσο και οι εργαζόμενοι, καθώς και οι περιφερειακές και τοπικές αρχές και οι κοινότητες να ανταπεξέλθουν επιτυχώς στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τις οικονομικές προκλήσεις που πηγάζουν από τις δυσμενείς γεωπολιτικές εξελίξεις και να μετατρέψουν αυτές τις προκλήσεις σε ευκαιρίες· τονίζει ότι ο εκ των προτέρων σχεδιασμός της μετάβασης μπορεί να αποτρέψει προδραστικά τις απολύσεις και να οδηγήσει στη δημιουργία θέσεων εργασίας, να οικοδομήσει μακροχρόνια ανθεκτικότητα στις επιχειρήσεις και να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους διαθέσιμους πόρους· τονίζει ότι τα σχέδια αυτά απαιτούν αποφάσεις που ενδέχεται να οδηγήσουν σε ουσιαστικές αλλαγές στην οργάνωση της εργασίας και, ως εκ τούτου, πρέπει να αναπτυχθούν στο πλαίσιο μιας ευρείας εταιρικής σχέσης μέσω του κοινωνικού διαλόγου και των συλλογικών διαπραγματεύσεων, με πλήρη σεβασμό του δικαιώματος στην ενημέρωση και τη διαβούλευση· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, την Επιτροπή να παρακολουθεί και να επιβάλλει την πλήρη εφαρμογή του πλαισίου που ορίζεται στην οδηγία 2002/14/ΕΚ· καλεί, επιπλέον, τα κράτη μέλη να επιτρέψουν τον κοινωνικό διάλογο στα σχετικά επίπεδα ώστε να διευκολύνουν τη μετάβαση από μια θέση εργασίας σε άλλη, ιδίως για επαγγέλματα που ενδέχεται να εξαφανιστούν ή να μειωθούν σημαντικά· υπενθυμίζει τα εργαλεία έγκαιρης προειδοποίησης που προβλέπονται στην οδηγία (ΕΕ) 2019/1023 και πιστεύει ότι η προσαρμογή των εργαλείων αυτών ώστε να περιλαμβάνουν επίσης περιστάσεις που σχετίζονται με τη διττή μετάβαση θα επέτρεπε τον καλύτερο εντοπισμό των επικείμενων αλλαγών στις επιχειρηματικές δραστηριότητες και την καλύτερη αντίδραση σε αυτές· τονίζει την ανάγκη παροχής κινήτρων στις επιχειρήσεις για την κατάρτιση των δικών τους σχεδίων μετάβασης· επισημαίνει ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη και η κοινωνία των πολιτών

πρέπει να συμμετέχουν στον σχεδιασμό της μετάβασης από τα πρώτα στάδια, κάτι που θα διασφαλίσει την ουσιαστική συμμετοχή τους αντί της διαβούλευσής τους σε καθυστερημένο στάδιο·

5. επισημαίνει ότι η έλλειψη ειδικευμένων εργαζόμενων μπορεί να μειωθεί ουσιαστικά μόνο αν αντιμετωπιστεί το ζήτημα της διαθεσιμότητας ευκαιριών εκπαίδευσης, (επαν)ειδίκευσης και κατάρτισης και της προσβασιμότητας σε αυτές, καθώς και με τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας· τονίζει ότι ο κοινωνικός διάλογος μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών σχετικά με τις λεπτομέρειες των ευκαιριών κατάρτισης που ευθυγραμμίζονται με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και σέβονται την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής είναι απαραίτητος και θα πρέπει να διευκολύνεται[21]· πιστεύει ακράδαντα ότι το ατομικό δικαίωμα στην κατάρτιση για τους εργαζόμενους κατά τη διάρκεια του ωραρίου εργασίας τους, το οποίο αντιμετωπίζει τα κύρια εμπόδια για τη συμμετοχή σε κατάρτιση, μπορεί να εξασφαλίσει ποιοτική αναβάθμιση των δεξιοτήτων ή επανειδίκευση, κατάρτιση των εργαζομένων και υποστήριξη της επαγγελματικής τους εξέλιξης, εξασφαλίζοντας έτσι για τους εργοδότες μια προβλέψιμη και σταθερή προσφορά ειδικευμένων εργαζόμενων· τονίζει την ανάγκη να εξαλειφθεί το οικονομικό εμπόδιο με τη διασφάλιση ότι η κατάρτιση είναι δωρεάν για τους εργαζόμενους, υποστηριζόμενη από χρηματοδότηση, φορολογικά κίνητρα και εταιρικές σχέσεις· τονίζει ότι οι εθνικοί οργανισμοί και οι κοινωνικοί εταίροι είναι υπεύθυνοι για την κατάρτιση των εργαζομένων και υπογραμμίζει τον ουσιαστικό ρόλο τους στην εφαρμογή του δικαιώματος στην κατάρτιση· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα και να προωθήσουν προγράμματα κατάρτισης που αναπτύσσονται από κοινού από τους εργαζόμενους και τους εργοδότες τους, διασφαλίζοντας ότι η αναβάθμιση των δεξιοτήτων και η επανειδίκευση ανταποκρίνονται στην πραγματική ζήτηση και συμβάλλουν στην επαγγελματική εξέλιξη·

6. υπογραμμίζει την ανάγκη ουσιαστικής συμμετοχής των νέων στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση των πολιτικών που σχετίζονται με μια δίκαιη και ισότιμη μετάβαση· ζητεί να ενταθούν οι προσπάθειες υλοποίησης των Εγγυήσεων για τη νεολαία, με διασφάλιση της διάθεσης περισσότερων πόρων από τα κράτη μέλη ώστε να αφιερώνουν τουλάχιστον το 15 % από τους πόρους τους από το ΕΚΤ+ σε στοχευμένες δράσεις και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που στηρίζουν την ποιοτική απασχόληση των νέων, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, ιδίως μέσω της αμειβόμενης πρακτικής άσκησης και μαθητείας υψηλής ποιότητας, και διευκολύνουν τις μεταβάσεις από το σχολείο στην εργασία, την

---

21 «Employment and Social Developments in Europe 2024» (Απασχόληση και κοινωνικές εξελίξεις στην Ευρώπη 2024), Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σ. 20.

επανένταξη στην εκπαίδευση ή την κατάρτιση, και την εκπαίδευση δεύτερης ευκαιρίας·

7. τονίζει την ανάγκη τα κράτη μέλη, με τη συμμετοχή των περιφερειών, να στηρίξουν τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους μέσω της εκπόνησης στρατηγικών και πολιτικών μετάβασης με στόχο μια δίκαιη μετάβαση σε εθνικό επίπεδο προσαρμοσμένη στις τοπικές ιδιαιτερότητες· επισημαίνει ότι οι εν λόγω εθνικές στρατηγικές θα πρέπει να προσδιορίζουν τον αντίκτυπο των μεταβάσεων στις περιφέρειες, σε επιμέρους τομείς και στο αντίστοιχο εργατικό δυναμικό και θα πρέπει να καθορίζουν ένα ολοκληρωμένο και οριζόντιο σχέδιο για τον μετριασμό των επιπτώσεων· υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να αναπτυχθεί μακροπρόθεσμο όραμα και μακροπρόθεσμη στρατηγική για την τοπική και περιφερειακή οικονομική μετάβαση με τη συμμετοχή δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, της κοινωνίας των πολιτών και της κοινωνικής οικονομίας· τονίζει ότι οι άμεσες επενδύσεις στην καινοτομία και στη βελτίωση της περιφερειακής ελκυστικότητας μέσω της αναβάθμισης και της παροχής υψηλής ποιότητας, οικονομικά προσιτών και προσβάσιμων υποδομών, δημόσιων υπηρεσιών και εγκαταστάσεων είναι απαραίτητες για τη διατήρηση των εργαζομένων και τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας·

8. θεωρεί απαραίτητη την προώθηση της οικονομικής βιωσιμότητας των ευρωπαϊκών βιομηχανικών εταιρειών και, ει δυνατόν, την αποτροπή της παύσης λειτουργίας και των αναγκαστικών απολύσεων· τονίζει τη σημασία της στήριξης των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ, για την αποτροπή των αναγκαστικών απολύσεων, όπως μέσω προγραμμάτων προσωρινής στήριξης για την προστασία της απασχόλησης κατά τη διάρκεια των μεταβάσεων, ώστε να αποφευχθεί η απώλεια στρατηγικών βιομηχανικών ικανοτήτων και ειδικευμένου εργατικού δυναμικού· σημειώνει ότι, όταν είναι αναγκαία η μετάβαση από τη μια θέση εργασίας στην άλλη, είναι ουσιώδους σημασίας η παραμονή των εργαζομένων στην ίδια περιφέρεια, ενώ παράλληλα θα τους παρέχεται επαρκής χρόνος για επαγγελματικό αναπροσανατολισμό με παράλληλο περιορισμό των προσωπικών οικονομικών απωλειών· απαιτεί ισχυρότερη προστασία έναντι των άδικων απολύσεων και ζητεί να διασφαλιστούν για τους εργαζόμενους που πλήττονται από την αναδιάρθρωση επαρκής αποζημίωση, ευκαιρίες επανεκπαίδευσης και στήριξη για την εξασφάλιση νέας απασχόλησης·

9. τονίζει ότι οι περιφερειακές προβλέψεις της Eurostat υποδεικνύουν συνεχή μείωση του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας σε πολλές περιοχές κατά τις δεκαετίες του 2020 και του 2030, ιδίως σε περιφέρειες που έχουν ήδη επηρεαστεί από τη γήρανση και τη γεωγραφική κινητικότητα· υπογραμμίζει ότι οι τάσεις αυτές ενέχουν τον κίνδυνο αποδυνάμωσης της προσφοράς εργασίας, η οποία με τη σειρά της απειλεί την μακροπρόθεσμη ανάπτυξη, ακριβώς τη στιγμή που οι ειδικευμένοι εργαζόμενοι είναι απαραίτητοι για την πράσινη

και την ψηφιακή μετάβαση· τονίζει τη σημασία του δικαιώματος των ανθρώπων να παραμείνουν στις περιφέρειες ή τις τοπικές περιοχές τους, καθώς και την ανάγκη για στοχευμένες στρατηγικές για τις αγροτικές και περιφερειακές περιοχές· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να στηρίξουν τοποκεντρικές πολιτικές που δημιουργούν οικονομικές ευκαιρίες τόσο για τους ανθρώπους όσο και για τις επιχειρήσεις στις αγροτικές περιοχές, προσελκύουν ιδιωτικές επενδύσεις και δημιουργούν τοπικές θέσεις εργασίας· υπογραμμίζει ότι οι στρατηγικές αυτές είναι απαραίτητες για την ενίσχυση των οικονομικών ευκαιριών στις αγροτικές περιοχές, τη στήριξη της δημιουργίας ποιοτικών θέσεων εργασίας, της καινοτομίας και της τοπικής βιομηχανικής ανανέωσης, και, τελικά, τη διασφάλιση ότι οι πολίτες μπορούν να οικοδομήσουν το μέλλον τους στις κοινότητές τους·

10. υπενθυμίζει ότι οι ΜΜΕ είναι οι κύριοι παράγοντες δημιουργίας βιώσιμων θέσεων εργασίας σε τοπικό επίπεδο· τονίζει την ανάγκη να διευκολυνθεί μια απλουστευμένη, αναλογική και φιλική προς τις ΜΜΕ πρόσβαση στη χρηματοδότηση για τη μετάβαση, μεταξύ άλλων μέσω της πρόβλεψης ρυθμίσεων ομαδοποίησης για την πρόσβαση σε κονδύλια και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων, και μέσω ψηφιακών μονοαπευθυντικών θυρίδων και υποχρεωτικής τεχνικής βοήθειας ώστε να υπάρχει πλαισίωση για τον σχεδιασμό των έργων και τη συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο· παροτρύνει τα κράτη μέλη και τις περιφερειακές αρχές να θεσπίσουν και να ενισχύσουν προγράμματα στήριξης των επιχειρήσεων στις πληττόμενες περιφέρειες για να βοηθήσουν τις νεοφυείς επιχειρήσεις και τις ΜΜΕ να αναπτυχθούν και να επιτύχουν· επισημαίνει ότι τα κίνητρα για επενδύσεις σε συνδυασμό με κοινωνικές αιρεσιμότητες μπορούν να συμβάλουν στην προσέλκυση επιχειρήσεων σε ευάλωτες περιφέρειες, διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιώσιμη ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας· τονίζει την ανάγκη να βοηθηθούν οι εταιρείες, ιδίως οι ΜΜΕ, να αντιμετωπίσουν τις ελλείψεις δεξιοτήτων στην Ένωση και να προωθηθεί η επανειδίκευση και η αναβάθμιση των δεξιοτήτων, βοηθώντας τους ανθρώπους να αποκτήσουν τις κατάλληλες δεξιότητες για ποιοτικές θέσεις εργασίας· καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διασφαλίσει ειδική στήριξη για τις ΜΜΕ στο πλαίσιο της μελλοντικής χρηματοδότησης για τη δίκαιη μετάβαση· καλεί επίσης την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρακολουθεί τη συμμετοχή των ΜΜΕ σε προγράμματα δίκαιης μετάβασης·

11. επισημαίνει ότι η κοινωνική οικονομία, ιδίως οι κοινωνικές επιχειρήσεις ένταξης στην εργασία, διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη διασφάλιση δίκαιων και χωρίς αποκλεισμούς μεταβάσεων· τονίζει την ανάγκη στήριξης όσον αφορά την πρόσβαση στη χρηματοδότηση, την ανάπτυξη ικανοτήτων και την τεχνική βοήθεια·

12. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διευκολύνουν επενδύσεις τόσο μεγάλης κλίμακας όσο και μικρής κλίμακας και να σχεδιάσουν

πολιτικές που θα δημιουργήσουν οικονομικές ευκαιρίες για τον ιδιωτικό τομέα, ιδίως για τις ΜΜΕ, μειώνοντας τον διοικητικό φόρτο, περιορίζοντας τις απαιτήσεις συγχρηματοδότησης και απλουστεύοντας την πρόσβαση σε χρηματοδότηση με σεβασμό των δικαιωμάτων των εργαζομένων και των κανόνων προστασίας των καταναλωτών· υπογραμμίζει ότι οι επενδύσεις αυτές είναι απαραίτητες για την ενίσχυση της βιομηχανικής και τεχνολογικής βάσης της Ευρώπης, τη δημιουργία θέσεων εργασίας υψηλής ποιότητας και την εξασφάλιση ειδικευμένου εργατικού δυναμικού προσαρμοσμένου στις τοπικές πραγματικότητες, τους πόρους και τις συγκεκριμένες ανάγκες, προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως το περιφερειακό δυναμικό και να τονωθεί η ανταγωνιστικότητα, η βιώσιμη ανάπτυξη και η μακροπρόθεσμη δημιουργία αξίας· τονίζει ότι οι επιχειρηματίες και οι μικρές επιχειρήσεις διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στις επενδύσεις, την καινοτομία και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, ιδίως σε αγροτικές και λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, και ότι τα σκέλη χρηματοδότησης και η τεχνική βοήθεια πρέπει να προσαρμόζονται στις ανάγκες τους, ώστε να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητές τους στην πράσινη και την ψηφιακή οικονομία και να τονωθεί η βιώσιμη ανάπτυξη και η μακροπρόθεσμη δημιουργία αξίας·

13. σημειώνει την έλλειψη ακριβών αναλυτικών δεδομένων σχετικά με τον αριθμό των θέσεων εργασίας που χάνονται, δημιουργούνται ή επηρεάζονται από τη διττή μετάβαση· υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να προβλέπονται οι αλλαγές στην αγορά εργασίας και οι τάσεις όσον αφορά τις ανάγκες σε δεξιότητες ούτως ώστε να υπάρχουν αποτελεσματικές και έγκαιρες πολιτικές απαντήσεις· τονίζει την ανάγκη εντοπισμού, ανταλλαγής και προώθησης βέλτιστων πρακτικών· ζητεί την ενοποίηση της συλλογής σχετικών δεδομένων και της ανάλυσης του αντικτύπου των πολιτικών μετάβασης· τονίζει ότι οι δείκτες ενεργειακής φτώχειας και φτώχειας στον τομέα των μεταφορών θα πρέπει να ενσωματώνονται συστηματικά στις δομές παρακολούθησης της δίκαιης μετάβασης, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα μέτρα χρηματοδότησης και δημιουργίας θέσεων εργασίας στοχεύουν πρωτίστως στα ευάλωτα νοικοκυριά·

14. ενθαρρύνει προγράμματα ανακαίνισης σε επίπεδο κοινότητας που θα καλύπτουν γειτονιές ή χωριά, θα μειώσουν το κόστος, θα ενισχύσουν τη συνοχή και θα επιταχύνουν τη μετάβαση·

15. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η πρόταση για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2028-2034 δεν περιλαμβάνει αυτόνομο μέσο που να αφορά τη δίκαιη μετάβαση· επισημαίνει ότι η ειδική χρηματοδότηση εξακολουθεί να είναι αναγκαία προκειμένου να στηριχθούν οι πληττόμενες περιφέρειες στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που απορρέουν από την πράσινη μετάβαση· ζητεί, στο πλαίσιο αυτό, ένα εκτεταμένο και διευρυμένο Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης για την περίοδο προγραμματισμού μετά το 2027 και

διασφάλιση ότι το εν λόγω Ταμείο θα λειτουργεί βάσει των αρχών της επιμερισμένης διαχείρισης και της εταιρικής σχέσης, στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής και με αυξημένο προϋπολογισμό· τονίζει ότι το νέο Ταμείο θα πρέπει να στηρίζει τους εργοδότες στο να παρέχουν στους εργαζόμενους δικαίωμα στην κατάρτιση, καθώς και στην ανάπτυξη σχεδίων μετάβασης σε επίπεδο επιχείρησης· τονίζει ότι η κατάρτιση θα πρέπει να είναι υψηλής ποιότητας, ευθυγραμμισμένη με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και να οδηγεί σε επικύρωση των προσόντων και των διαπιστευτηρίων μέσω διαφανών και σαφών συστημάτων πιστοποίησης που επιτρέπουν την αμοιβαία αναγνώριση μεταξύ των κρατών μελών· ζητεί η χρηματοδότηση της μετάβασης να περιλαμβάνει κοινωνικές αιρεσιμότητες ώστε να στηριχθεί η ένταξη·

16. υπενθυμίζει ότι, παρά τις μετασχηματιστικές φιλοδοξίες του, το ΤΔΜ έχει αντιμετωπίσει σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του, ιδίως όσον αφορά τη διασφάλιση δίκαιων αποτελεσμάτων και την παροχή πρόσβασης στο ταμείο για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις[22]· ζητεί απλουστευμένη πρόσβαση των ΜΜΕ στο Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης μέσω της παροχής τεχνικής βοήθειας και της μείωσης του διοικητικού φόρτου·

17. τονίζει τη σημασία της ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων για τους εργαζομένους τόσο σε βασικό όσο και σε προηγμένο επίπεδο· υπογραμμίζει την ανάγκη να αποκτήσουν οι πολίτες τον απαραίτητο ψηφιακό γραμματισμό, ευαισθητοποίηση σχετικά με τα δεδομένα και ενημέρωση για την ασφαλή χρήση των επιγραμμικών εργαλείων, ώστε να παραμείνουν απασχολήσιμοι και προσαρμόσιμοι, με παράλληλη προώθηση της απόκτησης πιο προηγμένων ικανοτήτων·

18. τονίζει ότι είναι αναγκαίο τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης να ενισχύσουν τη χρησιμότητα της κατάρτισης που παρέχουν ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ανταγωνιστικής αγοράς εργασίας και να προετοιμάζουν τους εκπαιδευόμενους, τους εκπαιδευτές και τους εκπαιδευτικούς με τις σχετικές γνώσεις και δεξιότητες ώστε να είναι ενεργοί παράγοντες αλλαγής σε μια δίκαιη μετάβαση προς περιβαλλοντικά βιώσιμες οικονομίες και μια κοινωνία για όλους· τονίζει ότι η αποτελεσματική κατάρτιση εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών με σύγχρονες γνώσεις σχετικά με τη βιώσιμη και πράσινη οικονομία, την ενεργειακή απόδοση και τις πράσινες και ψηφιακές τεχνολογίες· επισημαίνει ότι ο ρόλος τους είναι κρίσιμος για την προώθηση των κατάλληλων δεξιοτήτων και ικανοτήτων τόσο για τις νεότερες όσο και για τις παλαιότερες γενιές εργαζομένων και για την κατάλληλη επανειδίκευση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ανθρώπων που

---

22 «Just Transition in the World of Work» (Δίκαιη μετάβαση στον κόσμο της εργασίας), EPRS, Σεπτέμβριος 2025. https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/774668/EPRS_BRI(2025)774668_EN.pdf.

επηρεάζονται από την πράσινη μετάβαση· τονίζει ότι η εκπαίδευση και η κατάρτιση τέτοιων εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών θα πρέπει επομένως να αποτελεί προτεραιότητα σε οποιαδήποτε στρατηγική πρωτοβουλία αναφορικά με τις δεξιότητες σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο·

19. τονίζει ότι οι άμεσες δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις σε καθαρές υποδομές, έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και δραστηριότητες της κυκλικής οικονομίας είναι απαραίτητες για την αναζωογόνηση των τοπικών οικονομιών και τη συμβολή στη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας· επισημαίνει την ανάγκη μόχλευσης των περιφερειακών περιουσιακών στοιχείων μέσω επενδύσεων σε τομείς στους οποίους οι περιφέρειες έχουν ήδη δυνατά σημεία ή συγκριτικά πλεονεκτήματα· πιστεύει ότι η περιφερειακή εξειδίκευση μπορεί να αποτελέσει τη βάση πράσινων βιομηχανικών συνεργατικών σχηματισμών· επισημαίνει ότι η στήριξη της έρευνας και της καινοτομίας και η ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων μπορούν να προωθήσουν νέα βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα·

20. τονίζει ότι απαιτείται ένα συνεκτικό και ολοκληρωμένο μείγμα πολιτικής για την επίτευξη των στόχων της δίκαιης μετάβασης· ζητεί τα μέτρα της ΕΕ για το κλίμα και τη βιομηχανία να λαμβάνουν υπόψη τους στόχους όσον αφορά την ένταξη, την κοινωνική προστασία και τις δεξιότητες· τονίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι τα ευρωπαϊκά και εθνικά κονδύλια χρησιμοποιούνται για τη διευκόλυνση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, μεταξύ άλλων με την προώθηση του κοινωνικού διαλόγου και των συλλογικών διαπραγματεύσεων· ζητεί η χρηματοδότηση της ΕΕ και οι κρατικές ενισχύσεις από τα κράτη μέλη να ευθυγραμμιστούν με μια ευρωπαϊκή βιομηχανική πολιτική, προκειμένου να προσφερθούν θέσεις εργασίας υψηλής ποιότητας, να προωθηθούν οι συλλογικές διαπραγματεύσεις και ο σεβασμός των εργασιακών δικαιωμάτων και προτύπων της ΕΕ, να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και να διασφαλιστούν βελτιωμένες συνθήκες εργασίας·

21. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν επαρκή χρηματοδότηση για προγράμματα ποιοτικών δεξιοτήτων και επαγγελματικής κατάρτισης ως μακροπρόθεσμη επένδυση στην παραγωγικότητα, την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα των εργαζομένων και των επιχειρήσεων· καλεί τα κράτη μέλη, με την υποστήριξη της Επιτροπής, να αξιοποιήσουν στρατηγικά τα υφιστάμενα μέσα της Ένωσης για την υλοποίηση της Ένωσης Δεξιοτήτων, ιδίως της Εγγύησης Δεξιοτήτων· καλεί τα κράτη μέλη να αυξήσουν τη χρήση των εθνικών εσόδων από το σύστημα εμπορίας εκπομπών για την κατάρτιση των εργαζομένων και την ανακατανομή του εργατικού δυναμικού ιδίως για τους εργαζόμενους στις περιφέρειες υψηλής έντασης άνθρακα· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει και να εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι

συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μεταξύ κρατών μελών και επιχειρήσεων μπορούν να χρηματοδοτήσουν την κατάρτιση, την επανειδίκευση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων, ιδίως το δικαίωμα στην κατάρτιση για τους επιμέρους εργαζόμενους·

22. υπενθυμίζει τη σημασία της ενσωμάτωσης της διάστασης της αναπηρίας και μιας διατομεακής προσέγγισης που θα αφορά τους νέους, τους ηλικιωμένους, τους εργαζόμενους χαμηλής ειδίκευσης και τις εργαζόμενες γυναίκες σε όλα τα μέτρα πολιτικής που αφορούν τη διττή μετάβαση, όπως για παράδειγμα η πρόβλεψη εύλογων προσαρμογών στην εκπαίδευση και την κατάρτιση·

23. υπενθυμίζει τον ρόλο που διαδραματίζει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για τους απολυμένους εργαζόμενους (ΕΤΠ) όσον αφορά τη στήριξη των εργαζομένων που επηρεάζονται από την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση κατά τη διάρκεια της εναπομένουσας προγραμματικής περιόδου του και ενθαρρύνει τα κράτη μέλη, με την υποστήριξη της Επιτροπής, να αξιοποιήσουν πλήρως το Ταμείο· εκφράζει την ικανοποίησή του για τον στόχο της προτεινόμενης αναθεώρησης του τρέχοντος ΕΤΠ για την προορατική στήριξη των εργαζομένων που πλήττονται από επικείμενη απόλυση και την επιτάχυνση της διαδικασίας έγκρισης των αιτήσεων· τονίζει, ωστόσο, ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι υπό αναδιάρθρωση επιχειρήσεις που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση για το Ταμείο το πράττουν σε πλήρη διαβούλευση με τους εργαζόμενους και τους εκπροσώπους τους, μεταξύ άλλων κατά τον σχεδιασμό της εξατομικευμένης δέσμης μέτρων· σημειώνει με ανησυχία τη διακοπή του ΕΤΠ στην πρόταση για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2028-2034· τονίζει τη σημασία των ενεργών μέτρων για την αγορά εργασίας, καθώς και των μέτρων κοινωνικής προστασίας, για την επανένταξη των απολυμένων εργαζομένων στην αγορά εργασίας μετά από σημαντικές αναδιαρθρώσεις· καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει, στο επόμενο ΠΔΠ, συνεχή ειδική στήριξη για τους απολυμένους εργαζόμενους ή τους εργαζόμενους που κινδυνεύουν να απολυθούν λόγω σημαντικών αναδιαρθρώσεων·

24. υπενθυμίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί υψηλό επίπεδο υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων στην εργασία· τονίζει τη σημασία της προορατικής αντιμετώπισης των κινδύνων όσον αφορά την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία οι οποίοι εξελίσσονται με τα εργασιακά καθήκοντα, τα πρότυπα και τους χώρους εργασίας, και ιδίως των περιβαλλοντικών και ψυχοκοινωνικών κινδύνων, στο πλαίσιο της διττής μετάβασης· καλεί την Επιτροπή να προβεί σε ολοκληρωμένη επανεξέταση του ισχύοντος στρατηγικού πλαισίου για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία και του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, με σκοπό τον εντοπισμό των εναπομενόντων κενών και τη διασφάλιση ότι το ενωσιακό κεκτημένο παραμένει κατάλληλο για

τον σκοπό του, καθώς και τη συμβολή στη διαμόρφωση του στρατηγικού πλαισίου για μετά το 2027·

25. τονίζει ότι οι μετασχηματισμοί και οι αναδιαρθρώσεις στον χώρο εργασίας κατά τη διάρκεια της διττής μετάβασης ενδέχεται να προκαλέσουν ψυχοκοινωνικούς κινδύνους, όπως άγχος, αβεβαιότητα και απειλή απώλειας της θέσης εργασίας· τονίζει ότι είναι αναγκαίο να προστατευθεί η ψυχική υγεία και η ψυχοκοινωνική ευεξία των εργαζομένων κατά τη διάρκεια των μεταβάσεων, μεταξύ άλλων μέσω εκτιμήσεων κινδύνου στον χώρο εργασίας και υπηρεσιών υποστήριξης· ζητεί τα προγράμματα στήριξης της ψυχικής υγείας, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων παροχής συμβουλών, διαχείρισης του άγχους και εξισορρόπησης επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, να ενσωματωθούν στα σχέδια μετάβασης σε επίπεδο εταιρείας·

26. τονίζει τη σημασία της στήριξης των εργαζομένων για την ενίσχυση των μετασχηματιστικών, βασικών και γνωστικών δεξιοτήτων τους, όπως η δημιουργική και κριτική σκέψη, η ικανότητα πρόβλεψης, η ανθεκτικότητα, η ευελιξία και η ευκινησία, τα κίνητρα και η αυτογνωσία, η περιέργεια και η διά βίου μάθηση —ως αναγνώριση της σημασίας που έχει η ικανότητα των εργαζομένων να προσαρμόζονται σε διαταραγμένους χώρους εργασίας, να επιδεικνύουν αυτοαποτελεσματικότητα και να δημιουργούν τις νέες λύσεις που απαιτούν ο πράσινος και ο ψηφιακός μετασχηματισμός·

27. εκφράζει την ικανοποίησή του για το ενημερωτικό σημείωμα πολιτικής του Cedefop σχετικά με τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού χάρτη επαγγελματικών προσόντων, ο οποίος ενισχύει τη διαφάνεια, τη συγκρισιμότητα και τη δυνατότητα μεταφοράς των επαγγελματικών προσόντων σε ολόκληρη την Ευρώπη· τονίζει ότι ένας τέτοιος χάρτης δεν πρέπει να αποτελεί απλώς ένα ακαδημαϊκό εγχείρημα, αλλά να χρησιμεύσει ως πρακτικό εργαλείο για την ανταγωνιστικότητα, τη συνάφεια με την αγορά εργασίας και την κινητικότητα· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων συνδέεται στενά με τις οικονομικές ανάγκες, τη βιομηχανική πολιτική και τις επενδύσεις σε δεξιότητες, και να χαρτογραφήσουν διεξοδικά και συστηματικά τις υφιστάμενες ελλείψεις δεξιοτήτων σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς και να προβλέψουν τη μελλοντική ζήτηση δεξιοτήτων· υπογραμμίζει ότι η εν λόγω χαρτογράφηση θα πρέπει να περιλαμβάνει ανάλυση επιπτώσεων και να οδηγεί σε τομεακά και εδαφικά μέτρα για την αξιοποίηση του δυναμικού της πράσινης μετάβασης σε όλες τις περιφέρειες·

28. επισημαίνει ότι τα ισχυρά δίκτυα κοινωνικής ασφάλειας και τα συστήματα κοινωνικής προστασίας είναι απαραίτητα για τη στήριξη των εργαζομένων και τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής κατά τις περιόδους μετάβασης· καλεί τα κράτη μέλη, σε διαβούλευση με

τους κοινωνικούς εταίρους και τις σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, να εκσυγχρονίσουν και να ενισχύσουν τα συστήματα και τις βασικές δημόσιες υπηρεσίες τους κοινωνικής προστασίας, διασφαλίζοντας παράλληλα τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους και χωρίς να αυξάνεται η οικονομική επιβάρυνση για τις ΜΜΕ, με ιδιαίτερη έμφαση στις πολιτικές υγειονομικής περίθαλψης, μεταφορών, εκπαίδευσης και κοινωνικής ένταξης, στην εισοδηματική στήριξη και την οικονομικά προσιτή στέγαση καθώς και στη στήριξη των μη κερδοσκοπικών παρόχων κοινωνικών υπηρεσιών, προκειμένου να διασφαλιστεί η ανθεκτικότητα έναντι κλυδωνισμών που προκύπτουν από τη διττή μετάβαση που επηρεάζει την αγορά εργασίας και ότι οι εργαζόμενοι που πλήττονται από την απώλεια θέσεων εργασίας μπορούν να διατηρήσουν όσο το δυνατόν περισσότερο το βιοτικό τους επίπεδο·

29. παροτρύνει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν πλήρως τη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την κοινωνική προστασία για τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί τους κινδύνους και την πρόοδο προς τις δράσεις αυτές μέσω του πίνακα κοινωνικών αποτελεσμάτων και του πλαισίου κοινωνικής σύγκλισης· τονίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι προσφορές των εθνικών δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης είναι προσαρμοσμένες στις μεταβαλλόμενες εξελίξεις στην αγορά εργασίας, ώστε να διασφαλίζεται η υποστήριξη των ατόμων που αλλάζουν θέσεις εργασίας λόγω μεταβάσεων και να διευκολύνεται η εν λόγω διαδικασία·

30. τονίζει τη σημασία στοχευμένων πολιτικών για τη στήριξη των ατόμων που πλήττονται περισσότερο από τη διττή μετάβαση, και ιδίως εκείνων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση· υπογραμμίζει ότι απαιτούνται ενεργή στήριξη και παρεμβάσεις σε πρώιμο στάδιο προκειμένου να αποτραπεί το ενδεχόμενο τα άτομα που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση να περιέλθουν σε μεγάλες περιόδους ανεργίας ή να γίνουν αποθαρρυμένοι εργαζόμενοι· καλεί τα κράτη μέλη να αυξήσουν σημαντικά την ενεργό στήριξη της ποιοτικής απασχόλησης, ιδίως με τη στήριξη της πρόσβασης σε ποιοτική απασχόληση και της διατήρησης αυτής, με την προώθηση της επιχειρηματικότητας και με την ενίσχυση της δημιουργίας ποιοτικών θέσεων εργασίας· υπογραμμίζει τον ρόλο των προγραμμάτων ένταξης στην εργασία, των στοχευμένων δημόσιων συμβάσεων και των τοπικών δημόσιων έργων στη δημιουργία μεταβατικών θέσεων εργασίας· τονίζει την ανάγκη ανάπτυξης ικανοτήτων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών για την επιτυχή κινητοποίηση επενδύσεων, τη συνεργασία με τις ομάδες-στόχους στην ανάπτυξη και στην υλοποίηση συστημάτων κοινωνικής στήριξης, καθώς και για τη μέτρηση των διανεμητικών επιπτώσεων·

31. υπογραμμίζει την ανάγκη στήριξης των συστημάτων μειωμένου ωραρίου εργασίας και τη σημασία της στοχευμένης στήριξης των

εργαζομένων που επηρεάζονται από τις μεταβάσεις, με βάση τη θετική εμπειρία του SURE· ζητεί από την Επιτροπή να προτείνει έναν ενισχυμένο μηχανισμό SURE που θα στοχεύει στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, καθώς η στήριξη τέτοιων προσωρινών μέτρων προστασίας της απασχόλησης σε περιόδους κρίσης μπορεί να σταθεροποιήσει τις δημόσιες δαπάνες που προορίζονται για πολιτικές απασχόλησης και μέτρα δίκαιης μετάβασης για τον μετριασμό των άμεσων επιπτώσεων του αναγκαίου μετασχηματισμού της οικονομίας της ΕΕ στις θέσεις εργασίας, σύμφωνα με τους στόχους μιας δίκαιης μετάβασης·

32. τονίζει ότι ο αντίκτυπος στην απασχόληση θα ποικίλλει μεταξύ περιφερειών και μεταξύ πληθυσμών· επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη συμμετοχής και ενδυνάμωσης των πολιτών και των ενδιαφερομένων μερών, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, σε τοπικό επίπεδο ώστε να καταστούν ενεργοί παράγοντες στη διαδικασία της μετάβασης· τονίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές θα πρέπει να συμμετέχουν άμεσα στον σχεδιασμό, την επιλογή και την παρακολούθηση των έργων, ώστε να διασφαλίζεται ότι η χρηματοδότηση ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένες τοπικές ανάγκες και στηρίζει τη διαφοροποίηση των περιφερειακών οικονομιών· τονίζει ότι οι δημόσιες αρχές πρέπει να συμμετέχουν σε στρατηγικές διαβουλεύσεις και στρατηγική συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους κατά τη διαχείριση της μετάβασης· τονίζει ότι η ουσιαστική συμμετοχή μπορεί να διασφαλιστεί μέσω διαβουλεύσεων σε πρώιμο στάδιο και μέσω σαφών εντολών και δικαιωμάτων ψήφου για τους κοινωνικούς εταίρους, τις ΜΜΕ, την κοινωνία των πολιτών, την κοινωνική οικονομία και τη νεολαία σε περιφερειακούς συντονιστικούς φορείς·

33. υπογραμμίζει ότι οι συλλογικές διαπραγματεύσεις είναι καίριας σημασίας για δίκαιους μισθούς, κοινωνική δικαιοσύνη και δημοκρατία στην εργασία, ωστόσο η κάλυψη παραμένει άνιση· υπενθυμίζει την υποχρέωση των κρατών μελών στα οποία η κάλυψη από συλλογικές διαπραγματεύσεις είναι κάτω του 80 % να καταρτίσουν εθνικά σχέδια δράσης με σαφή χρονοδιαγράμματα και συγκεκριμένα μέτρα για την αύξηση της κάλυψης· καλεί την Επιτροπή να παράσχει καθοδήγηση και στήριξη στα κράτη μέλη για την ενίσχυση των συστημάτων διαπραγμάτευσης, ιδίως σε τομεακό επίπεδο, με την πλήρη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων· τονίζει ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να στηρίξουν τη χρηματοδότηση για την ανάπτυξη των ικανοτήτων των κοινωνικών εταίρων, ιδίως σε περιφερειακό επίπεδο, στο πλαίσιο της υλοποίησης της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με τη διασφάλιση δίκαιης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα, προκειμένου οι εν λόγω εταίροι να συμμετέχουν στον διαρθρωμένο κοινωνικό διάλογο και στις συλλογικές διαπραγματεύσεις όσον αφορά τα σχέδια μετάβασης σε επίπεδο επιχείρησης·

34. θεωρεί ότι οι δημοσιονομικές επιπτώσεις της ζητούμενης πρότασης θα πρέπει να καλυφθούν με υφιστάμενα κονδύλια του προϋπολογισμού·

35. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα καθώς και τις επισυναπτόμενες συστάσεις στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤΟ ΨΗΦΙΣΜΑ

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΖΗΤΟΥΜΕΝΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Ευρωπαϊκή οδηγία για μια δίκαιη μετάβαση στον κόσμο της εργασίας: διασφάλιση της δημιουργίας θέσεων εργασίας και αναζωογόνηση των τοπικών οικονομιών

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεωρεί ότι η Επιτροπή θα πρέπει να προβλέπει τις ακόλουθες αρχές και τους ακόλουθους στόχους:

Σύσταση 1: Γενικός στόχος της πρότασης

Ο γενικός στόχος της πρότασης θα πρέπει να είναι η θέσπιση ενός ενωσιακού πλαισίου μέτρων πολιτικής που μπορούν να εφαρμοστούν στην πράξη στις περιφέρειες που επηρεάζονται από την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, με στόχο τη διασφάλιση μιας κοινωνικά δίκαιης και χωρίς αποκλεισμούς μετάβασης και τη δημιουργία και προστασία ποιοτικών θέσεων εργασίας.

Σύσταση 2: Μορφή της πρότασης

Λόγω της ανάγκης για μια ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων που είναι αναγκαία για την επίτευξη αυτού του στόχου, η πρόταση θα πρέπει να περιλαμβάνει στοιχεία στους ακόλουθους τομείς:

α) συνθήκες εργασίας·

β) ένταξη των αποκλειομένων από την αγορά εργασίας προσώπων·

γ) ενημέρωση και διαβούλευση των εργαζομένων·

δ) βελτιώσεις του περιβάλλοντος εργασίας με σκοπό την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων.

Σύσταση 3: Αντικείμενο της πρότασης

Η πρόταση θα πρέπει να εστιάσει στα ακόλουθα μέτρα πολιτικής:

α) θέσπιση ενός ειδικού πλαισίου για την πρόβλεψη και τη διαχείριση της αλλαγής σε περιφέρειες και τομείς που βρίσκονται σε μετάβαση με βάση τις αρχές της υποχρεωτικής και έγκαιρης ενημέρωσης και διαβούλευσης των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους, του κοινωνικού διαλόγου και των συλλογικών διαπραγματεύσεων·

β) διασφάλιση ότι το δικαίωμα των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους στην ενημέρωση και τη διαβούλευση, όπως ορίζεται στην οδηγία 2002/14/ΕΚ και στις εθνικές διατάξεις, εφαρμόζεται

αποτελεσματικά στο πλαίσιο των μεταβάσεων·

γ) θέσπιση ατομικού δικαιώματος στην κατάρτιση για τους εργαζόμενους κατά τη διάρκεια του ωραρίου εργασίας τους·

δ) θέσπιση εθνικών στρατηγικών δίκαιης μετάβασης, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη μακροπρόθεσμου οράματος για τις τοπικές οικονομίες και το εργατικό δυναμικό σε όλες τις πληττόμενες περιφέρειες και σε όλους του πληττόμενους τομείς, οι οποίες θα πρέπει να εκπονηθούν και να υλοποιηθούν με την ουσιαστική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και των τοπικών φορέων·

ε) ανάπτυξη προγραμμάτων στήριξης για τις επιχειρήσεις, ιδίως τις ΜΜΕ, και τους τοπικούς φορείς προκειμένου να ενθαρρυνθεί η δημιουργία θέσεων εργασίας σε τοπικό επίπεδο·

στ) διασφάλιση της αντιστοίχισης προσφοράς και ζήτησης εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων μέσω της συνδυασμένης χρήσης πληροφοριών για την αγορά εργασίας, της ενισχυμένης συνεργασίας των τοπικών φορέων και των κοινωνικών εταίρων με τους παρόχους κατάρτισης και της προώθησης σχεδίων μετάβασης σε επίπεδο εταιρείας·

ζ) ανάπτυξη δομής παρακολούθησης για την παροχή στρατηγικής ανάλυσης προοπτικών σχετικά με τις επιπτώσεις της μετάβασης και τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας.

Σύσταση 4: Εφαρμογή και επιβολή

1. Η πρόταση θα πρέπει να σέβεται το προνόμιο του κράτους μέλους να εφαρμόζει ή να θεσπίζει νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις που είναι ευνοϊκότερες για τους εργαζόμενους ή να ενθαρρύνει ή να επιτρέπει την εφαρμογή συλλογικών συμβάσεων που είναι ευνοϊκότερες για τους εργαζόμενους και δεν θα πρέπει να συνιστά βάσιμο λόγο για την υποβάθμιση του γενικού επιπέδου προστασίας που ήδη παρέχεται στους εργαζόμενους εντός των κρατών μελών.

2. Η πρόταση θα πρέπει να σέβεται την αυτονομία των κοινωνικών εταίρων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος διαπραγμάτευσης και σύναψης συλλογικών συμβάσεων, και να τους επιτρέπει, κατόπιν κοινού αιτήματος, να επιφορτίζονται με την εφαρμογή της, υπό την προϋπόθεση ότι το εθνικό σύστημα μπορεί ανά πάσα στιγμή να εγγυάται τα αποτελέσματα που επιδιώκονται στο πλαίσιο της πρότασης.